

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR: HELYBEN: EGY ÓRA 1 KORONA, NEGYEDÉVRE 3 KORONA, VIDÉKEN: EGY ÓRA 1 KORONA 50 FILLÉR, NEGYEDÉVRE 4 KORONA 50 FILLÉR

PÁRTOKTÓL FÜGGETLEN
POLITIKAI NAPILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. HEGEDŰS LORÁNT
KIADÓTULAJDONOSOK: HOFFMANN ÉS KRONOVITZ
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: PIAC-UTCA 49

Diadalok utján

A németek óriási csatában megverték a franciákat Lotharingia határán — Osztrák-magyar diadalok az oroszok fölött — Létrejött a balkáni hármasszövetség

Diadalok hírei száguldanak, röpködnek hozzánk a három harctérről. A német sereg elfoglalta Brüsszelt, a másik német sereg visszaverte a franciákat a Vogézeknél, a magyar huszárok az oroszokat kergették meg, a magyar bakák a szerbeket üzik maguk előtt.

A győzelmek közül legnevezetesebbek a németeknek a franciákon nyert győzelmei. A Belgiumban és Lotharingiában nyert győzelmek nagy csaták eredményei, amelyekben nagy tömegek vettek részt. Az eredmények közül is kiemelkedik a belgák fővárosának elfoglalása, aminek jelentősége, mint haditény, mint gazdasági és morális hatásu eredményé igen nagy, ami a hír első hallatára is eléggé mérlegelhető.

Lehetetlen megindultság és kitörő örömmel fogadni ezeket a híreket, amelyek egymásután tényekkel bizonyítják be, hogy míg egyrészt nálunk az erőnkre való büszke hivatkozás nem volt üres önhittség, addig másrészt most meglátjuk, hogy ellenségeinknél viszont a nagyhatalmi cím és jelleg alatt semmiféle, vagy nagyon gyenge valóság van. — Nagyhatalmasságunkat tényekkel bizonyítjuk folyton, míg az orosz és francia nagyhatalmassága igen-igen gyöngye színben mutatkozik.

A német fegyverek ellenállhatatlanul nyomulnak előre a franciák ellen. Ez a körülmény és az, hogy ez előnyomulás mily gyorsasággal történik, különösen figyelmet érdemel, mert kétségtelen, hogy a franciák fölött nyert elhatározó győzelem, a franciák legyürése, a bevonulás Párisba: a háboru befejezését jelentené. Páris után nincs már háboru, azután már csak diktálni fog a németek nagy rex imperátora: II. Vilmos.

Ügyünk egyébként is folyton javul: a balkáni blokkot sikerült Talaat bejnek ma összehozni: Bulgária, Törökország és Románia kimondták, hogy egy nagyhatalom ellen szövetkeznek és közösen járnak el, ha az velük szemben támadólag mer föllépni. Hogy ki ez a nagyhatalom: azt jól tudjuk: Oroszország. És ez a balkáni blokk többet ér nekünk és mellettünk, mint amennyit az ellenünk szövetkezett bandának és velünk szemben a japán ultimátum ér. Most már koncentrálnak csapatokat Oroszország Románia határain, Románia nyugodtan várhatja az elgyengült és kétfelől is szorongatott visszavonulóban levő gyöngye óriást.

A német-francia háboru

Nincs angol sereg Belgiumban.

Bécs, augusztus 21. (A Korr. Bureau éjjeli jelentése.) A külföldi lapoknak az a híresztelése, hogy Belgiumban egy angol hadtest a belga csapatok segítségére áll, mint feltétlenül megbízható helyen megállapítják, teljesen valószínű. Angol csapatok mindeddig nem léptek belga földre.

Németek óriási diadala

Berlin, augusztus 21. A nagy vezérkar közli:

Az összes német törzsekből összetett csapataink a hajor trónörökös vezetése alatt tegnap Metz és a Vogézek között lefolyt csatákban nagy diadalt arattak: a Lotharingiába nagy erővel előnyomuló ellenséget visszaverték és súlyos veszteségeket okoztak neki. Csapataink ez alkalommal több ezer foglyot ejtettek és számos ágyut zsákmányoltak.

A harc összes részleteit nem lehet jelenteni, mert a harctér sokkal nagyobb, mint amekkora területen az 1870—71-iki harcok mozogtak. Csapataink lelkesítve az előnyomulástól, üldözik az ellenséget és a harc még ma is folyik.

Párisban forradalomtól félnek

Berlin, augusztus 20. éjjel. Páris utcáit katonaság tartja megszállva. A munkásság forradalmi hangulata egyre növekszik. A francia vezető körök a forradalom kitörésének eshetőségeivel számolva, nagy haderőt költöztettek le a francia fővárosban és annak környékén.

Budapest, augusztus 21. A francia lapok csendesebbek lettek. A párisi sajtó teljesen felhagyott azzal a nevezetes taktikájával, hogy nem létező francia győzelmekkel és német vereségekkel áltassa a közönséget. A bécsi illetékes körök értesülése szerint a francia hadvezetőség teljesen letett arról, hogy veszteségi kimutatásokat közöljön és közhírré tette, hogy aki a veszteségek iránt érdeklődik, az forduljon az illetékes hatóságokhoz.

Az északi háboru

Elfogott kozák szotnyák.

Lemberg, augusztus 20. éjjel. Stojanowból jelentik, hogy ott két kozák szotnya augusztus 11-én átlépte a határt. Az osztrák-magyar határőrség rövid harc után lefegyverezte az oroszokat. A fegyver átadása közben egy orosz őrnagy agyonlőtte magát.

Győzelem Radowiste mellett.

Bécs, augusztus 21. Lasoczký gróf képviselő lengyel szokolista egyenruhájában megjelent a „Reichspost“ szerkesztőségében, ahol hírt adott az oroszokkal folytatott határ-csatározásokról. Az oroszokat — számbeli túlsúlyuk dacára — mindenütt visszavetették. Radowiste város előtt a szokolisták által támogatott csapataink 2000 kozákot, gyalogsággal és géppuskákkal együtt, nagy veszteségekkel megfutamtították.

Orosz csapatösszevonás Románia határán

Bukarest, augusztus 21. Itt elterjedt hír szerint egy újságíró jól informált helyről azt jelenti lapjának, hogy Oroszország erős csapatokat von össze Besarábiában, a Pruth folyó felé. Oroszország tehát Romániának sem mondott igazat, amikor kijelentette, hogy Románia határán nincs hadsereg-összpontosítás. A román hadsereg készen áll, hogy szembeszálljon az Oroszország részéről jövő hármínő meglepetésnek.

Létrejött a balkáni blokk

Bécs, augusztus 21. A Reichspost jelenti, hogy Talaat bej török nagyvezér tárgyalásai Szófiában eredménnyel jártak. Mezőállapodás történt abban, hogy Románia és Bulgária együttesen fognak védekezni, ha megtámadják őket, de a neutralitás abszolút elhagyása nincs benne a megállapodásban. A megállapodás csak a főbb pontokra nézve jött létre, a többi pontra nézve pedig csak akkor állapodnak meg, ha Talaat bej nagyvezér visszatér Romániába.

Bécs, augusztus 21. A „Reichspost“ jelenti Bukarestből:

Románia és Törökország között meg-

egyezés létesült a közös defenziva tárgyában egy nagyhatalom támadásával szemben.

Károly király Vilmos császárnak kéziratot küldött, amelynek tartalma a két Hohenzollern-uralkodóház barátságát juttatja kifejezésre.

Ugyancsak a „Reichspost“ jelentése szerint a bolgár kormány tárgyalásai Talaat bej nagyvezérrel teljes megállapodásra vezettek.

A kaukázusi véres forradalom

Bécs, augusztus 21. A *Südslavische Korrespondenz* jelenti Konstantinápolyból, hogy Kaukázusban a forradalom teljes erővel kitört Oroszország ellen. Napok óta véres harcok folynak a forradalmárok és az orosz csapatok között.

A háboru egyéb hírei Olaszország elzárta a messzinai szorost

Budapest, augusztus 21. A *Pester Lloyd* jelenti Fiuméből: A fiumei révkapitányság közhírré teszi, hogy Olaszország teljesen elzárta a messzinai tengerszorosot, úgy, hogy sem hadi-, sem kereskedelmi hajók nem járhatnak át rajta. Egyelőre csak a parti hajózás van megengedve Messina, Reggio és San Giovanni között.

Amerika nem ad élelmet Franciaországnak.

Milano, augusztus 21. A *Corriere della Sera* jelenti Londonból: A *Daily Telegraph* azt a hírt közli Washingtonból, hogy Franciaország északamerikai bankárokkal akart tárgyalni azoknak a tőkéknek biztosítása végett, amelyeket deponálni akart, hogy az élelmiszereket Északamerika szállítaná a francia hadsereg részére. Bárha nincsen törvény, amely a kivételt tiltaná, Wilson elnök értesítette a bankárokat, hogy ezt az ajánlatot nem szabad elfogadniok, mert az a veszély forog fenn, hogy az élelmiszerek kivitele Amerikát megkárosítja.

A lyoni konzulátus tagjai Bécsben.

Bécs, augusztus 20. (*Bud. Tud.*) A lyoni magyar és osztrák konzulátus tagjai hosszú és mozgalmas utazás után Svájcban keresztül ma Bécsbe érkeztek. A konzulátus személyzete a Franciaországon és Belgiumon vezető úton mindenütt ellenséges tüntetések tárgya volt, különösen Bellegardeban, ahol a téparrancsnok a vasuti kocsit őrizet alá helyezte, hogy az utasokat a tömeggel szemben megvédje.

A ló-utalványok érvényesítése

A belügyminiszter a katonai pecséttel el nem látott lóutalványok érvényesítése tárgyában a következő körrendeletet bocsátotta ki:

Valamennyi törvényhatósági joggal felruházott város polgármesterének.

Tudomásomra jutott, hogy a hadi célokra szükségelt lovak átvételére kiküldött katonai közeg nem mindenütt rendelkezett hivatalos pecséttel, amellyel az átvételi elismervényeket elláthatta volna, és hogy a királyi adóhivatalok a pecséttel el nem látott ilyen elismervényeket nem ismerik és nem fogadják el érvényeseknek.

Nehogy ezáltal még inkább fokoztassék a lótulajdonosoknak az efféle elismervények értéke iránt eddig is sajnálatosan tapasztalt bizalmatlansága, intézkedés történt az iránt, hogy jövőre az átvétellel megbízott katonai közegek a szükséges hivatalos pecséttel elláttassanak.

Mint hogy azonban ezt a hiányt a már kiállított elismervényeken is pótolni kell, utasítom Polgármester urat, hogy amennyiben a város lakosai között találkoznának olyanok, akik katonai pecséttel el nem látott elismervényeknek volnának birtokában, ezeket az elismervényeket saját maga lássa el hivatalos pecsétjével.

A királyi adóhivatalok egyidejűleg utasítottak, hogy a Polgármester ur pecsétjével ellátott ilyen elismervényeket akadálytalanul fogadják el érvényeseknek. Nehogy azonban visszaélések követhessenek el, utasítom Polgármester urat, hogy az elismervényeknek pecséttel ellátása előtt szerezzen azok valódisága és hamisítatlansága tekintetében meggyőződést.

Ezuttal újra is figyelmeztesse Polgármester ur az érdekelteket, hogy az elismervények értékét a kincstár a postatakarékpénztár útján kizárólag annak fogja kifizetni, akitől a lovat megvették, hogy tehát az elismervényeket nem lehet másra átruházni, mert ilyen esetben a királyi adóhivatal az esedékes összeget bírói letétbe fogja helyezni. Budapest, 1914. évi augusztus hó 18-án.

Sándor s. k.

Mangra Vazul Románia magatartásáról

Tisza politikájának igazsága

Nagyváradi tudósítónk tegnap beszélgetést folytatott Mangra Vazul országyűlési képviselő, püspöki vikáriussal, azoknak a politikusoknak egyikével, akik korán felismerték a magyar-román barátság fontos külpolitikai jelentőségét. Mangra Vazul a következő igen érdekes kijelentéseket tette Magyarország és Románia együttműködéséről, illetve az ezen együttműködést előkészítő munkálatakról:

— Románia magatartása a monarchia mellett annyira természetes és kézenfekvő, hogy ezt mindenkinek, aki a helyzetet kellőképpen ismerte, előre kellett látnia. — Én 1910-ben a parlamentben tartott felszólalásomban már jeleztem az orosz veszedelmet és éppen ezért hangoztattam, hogy a magyaroknak és románoknak kezét kell fogniok, együtt kell tartaniok, mert nemzeti létérdekük az egyetértő munkát követeli meg. Szó szerint ezeket mondtam:

— A románok és a magyarok egymást támogatták a multban, mint kenyeres pajtások. Így lesz ez és így kell lenni ennek a jövőben is, mert csak egyesült erővel gyűrhetjük le azt a veszedelmet, amely kívülről fenyegeti hazánkat.

— Ezt a veszedelmet, amely közös a magyarra és a románra egyaránt, Sturdza Demeter, volt román miniszterelnök állapította meg egy etnikai és politikai tanulmányában „Európa, Oroszország és Románia” címmel. Ebben a művében ez a kiváló államférfiu kimutatja, hogy mint foglalt el Oroszország 150 esztendőn keresztül, a XVIII. század kezdetétől fogva a krimi háborúig, fegyverrel és cselszövényel rengeteg területet Európában, megcsontkítva és letiporva más kulturáramokat. Kimutatja továbbá, hogy miként viszi keresztül rendszeresen azt a tervét, hogy a szlávizmus uralmát biztosítsa: t. i. az összes szlávok federációját a cár vezetése alatt. Ez az új államalakulat felszívna az olyan nem szláv

népeket, mint a románok, magyarok és görögök, akik amugy is szláv elemekkel vannak átitatva.

Az orosz tábornokok meg is alkották ennek az új *Gesamt-Monarchie*-nek térképét. Ezen új európai veszedelem tudatában jött létre a hármas szövetség, amelyhez Románia is csatlakozott. Ime, ezért kell gátat vetniünk a köztünk és Ausztriával fennforgó torzsalakodásoknak.

— Szerencsére — folytatta Mangra Vazul — Románia trónján olyan király ül, aki messzetekintő gondolkozással irányítja országa politikáját, aki éppen úgy, mint Tisza István: az ész szavára hallgat, amikor a nemzet nagy érdekeiről van szó. Károly király üdvözlése, amelyet Tisza Istvánhoz a napokban küldött, csak megerősíti azt a meggyőződésemet, hogy ő minden rokonszenvével és minden erejével a hármasszövetség politikája mellett áll. De emellett kell lennie Románia minden komoly és számottevő politikusának, amint hogy ma már azok is belátják a hozánk való csatlakozás szükségességét, akik a békésebb időkben szlavofil eszmékkel kacérkodtak. Nagyon örvendetes, hogy Romániának még ma is van egy *Carp*-ja, aki rendkívül böles és józan politikus és mindig a monarchia barátja volt. Maga a fiatal *Bratianu* is bizonyára teljes mértékben magáévá tette édesatyja politikáját, akit a történelem eseményei juttattak arra szilárd meggyőződésre, hogy Romániának Oroszország a legveszedelmesebb ellensége.

— Különösen nagy és törhetetlen barátja a monarchiának *Stere*, a jassyi egyetem tanára, aki beszarabiai születésű és így nagyon jól tudja, mit jelent az orosz hatalom fojtogató keze. *Stere* különben egyizben már *Szibériában is szinylődött* és mióta onnan hazakerült, minden eszközt megragadott, hogy honfitársait az Oroszország felől fenyegető veszedelemről felvilágosítsa. Számtalanszor rámutatott arra, hogy *Magyarországnak és Romániának a szláv beözönlés ellen szivós együttes akarattal kell küzdenie* és mivel *Stere* igen nagy tekintélyű férfiú, az ő szavának a hatása nem maradtatott el.

— Nem lehet azonban szó nélkül hagynom, hogy azt az eszmét, hogy a románoknak és magyaroknak a szláv veszedelem ellen kezét kell fognia, Tisza István gróf már tizenöt évvel ezelőtt pendítette meg.

Aradon 1899. augusztus 1-én *Goldis* püspök installációján Tisza István gróf egy pohárköszöntőt mondott, amelynek szövege nekem még ma is birtokomban van. Ő ezeket mondta:

Ha a történelmet tekintjük, be kell látnunk, hogy a magyar nemzet úgy érthette el ezredéves létének nagy fordulóját, mert a magyar soha sem volt az idegen ajkuak elnyomója, mert ezekben nem ellenségeit, de barátait látta, tisztelte és becsülte, ha továbbra is fenn akar állani: jövőre se lehet idegen ajku polgártársai elnyomója. A magyar nemzet világtörténeti missziót teljesít s e misszió abban áll, hogy unifikáló törekvések között a magyar nemzet legyen az Európa e részén lakó népek önálló fejlődésének legfőbb öre és biztosítéka. A magyar nemzetnek e hivatása teljesítésében egy természetes szövetségese van: a román faj. Vessenek egy pillantást a történelemre és térképre: lehet-e a román faj boldogulásának más módja, mint testvériség a magyarokkal? Mélyen elszomorítja a visszavonás minden jele s annál inkább örömeinek ad kifejezést, hogy oly püspök került az aradi megye élére, aki tündökölő példája, hogy lehet valaki jó román s a mellett a hazának hű polgára!

— Ime, Tisza István tizenöt évvel ezelőtt is azt a politikát vallotta, mint ma és az események mint olyan sokszor, most is neki adtak igazat.

— Jól esik — fejezte be szavait a vikárius — most visszaemlékezni erre, amikor örömmel konstatalom, hogy Románia is megértette ezt az irányt, velünk tart és adja is-

GUMMI-LAVOIR FÜRDOKÁD, LÉGPÁRNÁK VIZHATLAN BANKÓTÁRCÁK REVOLVERTÁSHÁZ GYULAI TÁSHÁZ
Schön Sándornál, Piac- és Csapó-utca sarok.

ten, hogy fegyvereink meghozzák a román-magyar egyetértés igazságának legtartósabb megpecsételését.

Napfogyatkozás

Napiparancs a természeti tüneményről

Ritka égi tünemény volt látható ma: teljes napfogyatkozás volt, amely nálunk részlegesen volt szemlélhető. Délután három óra előtt kezdődött meg a napfogyatkozás, a hold lassanként teljesen a nap elé került s a nap fénye meggyengült s öt órán túl még mindig valami bágyadt világosság derengett a földön.

Ezernyi ember nézte a tüneményt s minden ember kezében s szeme előtt ott volt a bekormozott üveg, amelyen át a napfogyatkozást szemléltek.

A napfogyatkozás most kapcsolatba került a háborúval. De persze nem abban az értelemben, amint a régi krónikák beszélnek róla, hogy a háborukat mindig rettentő üstökösök, napelsötétülések (napfogyatkozások) kísérik. A falusi nép ma is azt hiszi, hogy ez a nappali sötétség vést, pusztulást, emberhalált, romlást jelent. A pusztulás, a vész, a romlás, a háboru meg van teljes mértékben, de talán nem is nekünk, mert hiszen a mi seregeink teljes diadallal viszik előre a zászlókat délen és északon, Szerbiában és Oroszországban.

Ehelyett kapcsolatba jutott a napfogyatkozás és háboru oly értelemben, hogy a hadvezetésnek elrendelte éppen a háboru fölfogásokra tekintettel, hogy a napfogyatkozást napiparancsban ismertessék a legénységgel.

Könnyen lehet ugyanis attól tartani, hogy az ilyen rendkívüli és izgalmas körülmények között bekövetkező természeti tüneményekben az egyszerűbb emberekben fölösleges izgalmat kelt. Miután pedig a mozgósítás következtében a hadseregben is ezren és ezren vannak egyszerű, paraszti sorból kikerült katonák, ezek közt is könnyen olyan mendemondákra, hírekre, hangulatokra adhatott volna alkalmat a napfogyatkozás, amelyek igazán feleslegesek és elkerülhetők.

A legfelsőbb hadvezetés azonban éppen ezért jóelőre gondoskodott a bevonult katonák felvilágosításáról és megmagyaráztatta a monarkia fegyverben álló legénységének az igazságot, azt, hogy a természeti tünemény és a háboru között — ha egyszerre is köszöntöttek reánk — nincsen semmi összefüggés.

Valamennyi csapattestnél napiparancsban hozták a legénység tudomására, hogy augusztus 21-én napfogyatkozás van és ez a napiparancs egyuttal kimerítően, népiesen, a leg-egyszerűbb katonák által is megérthetően

adott magyarázatot arról, hogy mi az az égi tünemény, amelynek pénteken délután a vitéz katonák szemtanúi voltak.

A debreceni segítő-akció

Aranyat — vasért.

A főispáni titkári hivatalba a mai napon a következők hozták be arányaikat a főispáni titkári hivatalba: Burg Izsó 1 gyűrű, 1 arany karika, Horváth László 1 pecsétgyűrű, Muharosi Jánosné 2 gyűrű, 2 függő, N. N. 1 aranygyűrű fehér kövel, N. N. 2 karikagyűrű.

A segítő bizottság gyűjtése.

A behívott katonák visszamaradt családtagjainak segélyezésére újabb adakoztak: Fejér és Ritter 50, Igyártó Sándor 20, dr. Kesserü Lajos 5, Törs és Ormai 20, Magyar Fém- és Lámpaárugyár R.-T. 10, Pick Nándor 10, Kiss és Társa 10, Földvári Mór 10, Szántó Zsigmond 5, Müller Sándor 5, Lukács Vilmos 5, Csapós János 30, Dihen János 10, Horváth János 10, Mátéi János 5, Molnár Gyula 10, Fuchs János 5, Thiessen Artur 5, Borgida Farkas 5, Szarukán Iluska és Sándor 5, dr. Hódy Béla 5, Veszely Antal 5, Bründl János 5, Vértesi Ferenc 30, Első debreczeni mészhomokkő téglagyár 10, Zoltán Ödön 20, Halász Nándor 5, Schlesinger N. 3, Schuller József 5, Szarító Árpád 1, Ifka Péter 1, Uray Andor 1, Sz. L. 1., N. N. 1, dr. Czinder Jenő 1, dr. H. B. 1, Fráter Erzsébet 20, özv. Kósa Barnáné 10, Szabó Kálmáné 5, Hollender Adolf és fia 50, Rosenberg Sándor 20, dr. Kocsár Gábor 10, Freidenfeld Rudolfiné 20, Bíró László 5, Hortobágyi gőzmalom gyűjtőívén 52.19, Budaházy Zoltán 50, özv. Budaházy Istvánné 30, Budaházy Kálmán 50, Muharossy Jánosné 10, özv. Maurer Emilné 20, Arany-Bika fürdő pénztára 13.15, Weiszberger Mór 2.

Biczó Gyula építőmester, aki a városnál évenként szükséges épületjavítási munkákat csinálja s akinek számlája nagyobb összegre rug, följánlotta kereseti kimutatásai végösszegének egy százalékát a bevonult katonák hátrahagyott családtagjai segélyezésére.

HIREK

— **Vasárnapi istentiszteletek.** A református templomokban vasárnap, augusztus 23-án prédikálni fognak: a Nagytemplomban Dicsőfi József lelkész, délután Farkas János s. lelkész, a Kistemplomban 9 órakor Pánczél Jenő s. lelkész, 11 órakor Konrád Zoltán s. lelkész, délután Konrád Zoltán s. lelkész, a Kosuth-utcai templomban hadi istentiszteletet tart Könyves-Tóth Kálmán lelkész, délután prédikál Demeter Gyula s. lelkész, az Árpádtéri templomban Zih Sándor lelkész, délután Balogh Béla s. lelkész, az ispotályi templomban Uray Sándor lelkész, délután Polgár Gyula s. lelkész, a városi szegényházban Hajdu Zsigmond püspöki titkár, a homokkerti imaházban Boér Károly vallásánár.

— **Uj honvédelmi államtitkár.** A hivatalos lap tegnapi száma közölte, hogy a király Szurmay Sándor tényleges államánnyu altábornagyot honvédelmi államtitkárrá nevezte ki. A honvédelmi miniszteriumnak Fejérváry Géza báró államtitkársága óta nem volt katoná-államtitkárja. Eddig csak egy államtitkár volt, még pedig katoná-miniszter mellett mindig egy politikai személyiség látta el az államtitkári teendőket, de a mostani háborus idő szükségessé tette a második államtitkári állás szervezését, melyet tényleges államánnyu katonával tölthettek be. A felségválasztása a legszerencsésebb, mert Szur-

may Sándor altábornagy egyike legkiválóbb képzettségű s legtevékenyebb tábornokainknak. Eddig a honvédelmi miniszterium első csoportjának főnöke volt s szolgálati idejének javarészt a miniszteriumban töltötte s nemcsak népszerűségben osztozott Hazai bárral, hanem valósággal jobbkéze volt neki a honvédség organizálásában s most a mozgósítás nagyszerű lebonyolításában.

— **Fizetni kell az adót.** Debrecen város adóhivatala ezennel felszólítja mindazokat az adózókat, akik a városi adófülkönyvben előírt és az 1909. évi XI. t.-c. 26. §-a értelmében esedékes adótarozásukat e hó 15-éig be nem fizették, hogy azt, járulékaival együtt a jelen hirdetemény közhírré tételétől számított 8 napon belül vagyis e hó 24-éig a városi adóhivatalnál annál is inkább fizessék be, mert ellenkező esetben ellenük a zálogolási eljárás azonnal meg fog indíttatni.

— **Fábián Lajos — királyi tanácsos.** A hivatalos lap tegnapi száma a következő királyi kéziratot közli:

Személyem körüli magyar miniszterem előterjesztésére *Fábián Lajos* Mórnak, a debreceni felső kereskedelmi iskola igazgatójának, nyugalomba helyezése alkalmából, sok évi buzgó és sikeres működése elismerésül a *királyi tanácsosi* cím díjmentesen adományozom.

Kelt Bécsben, 1914. évi augusztus 7-én.

FERENC JÓZSEF s. k.

Báró Burián István s. k.

A kitüntetésről, amely minden tekintetben érdemes férfiut ért, nemcsak a tanügyi körök, de az egész debreceni társadalom is osztatlan örömmel értesült, mert általános köztudattá vált, hogy a debreceni felső kereskedelmi iskolát *Fábián Lajos Mór* nagyértékű munkássága emelte az ország első szakiskolái közé.

— **A Debreceni Kereskedelmi Tanintézet fiú- és női felső kereskedelmi iskolájában** a beiratások már most eszközölhetők naponként délelőtt 11—12. óra között. A javító vizsgálatok szeptember hó közepén lesznek, ugyanakkor kezdődik az új iskolai év. A z i g a z g a t ó s á g.

— **Az „Empress of Ireland“ áldozatainak családjaiért.** Kovács József polgármester 2704—1914. eln. szám alatt a következő hirdetményt bocsátotta ki:

Belügyminiszter ur megküldötte az „Empress of Ireland“ gőzösön szerencsétlenül járt magyar állampolgárok névjegyzékét oly célból, hogy a szerencsétlenül jártak családtagjai, valamint az életben maradtak, de kárt szenvedtek *kártérítésben részesíthetők legyenek.* Ennélfogva felhivatnak mindazok, kiknek valamely hozzátartozójuk a szerencsétlenség alkalmával életét vesztette, vagy akik megmenekültek ugyan, de anyagi kárt szenvedtek, végül mindazok, kik a kimutatásban felsorolt szerencsétlenül jártakra nézve közelebbi adatokat tudnak szolgáltatni, hogy a kezeik közt levő összes igazoló okmányok előmutatása mellett *felő hó 31. napjáig a polgármesteri hivatalban jelentkezzenek.* A névjegyzék a városházán kifüggesztett.

— **Katonarabok a katonák családjaikért.** Megindító esetről ad hirt aradi tudósítónk. — Az aradi vár fegyházának lakói azzal a kérelemmel járultak Hegedüs Ede alezredeshez, hogy a börtönben keresett filléereiket fogadja el a haza, mint a bűnbánat áldozatát és hadd adhassák a hadba vonultak családjaiknak. — Hatszázhatvanhárom koronát ajánlottak fel a börtön lakói, hogy a szeretet eme filléereivel nyomort enyhíthessenek.

— **A Debreceni Kereskedelmi Tanintézet polgári fiúiskolájában** a beiratások már most eszközölhetők hétköznapokon délelőtt 10—11. között. A z i g a z g a t ó s á g.

URANUS

Korona-Passage   Telefon 3-28.

Szombaton — Vasárnap
augusztus hó 22-én, 23-án

A közönséghez!

A mai viszonyokhoz alkalmazkodva, a meglévő helyáratok a minimumra szálítjuk le, hogy mindenkinek módjában legyen ebben a bunyomasztó állapotban az Uranus mozgó-zínház kiválóan megszervezett műsorában gyönyörködni s néhány kellemes percet szerezni. **Egységes helyárat minden előadásnál: párhely és szőnye 50 fillér, zártszék és I. hely 30 fillér, II. és III. hely 20 fillér.**

A REJTÉLYES ÜGY.
Társadalmi dráma 2 felvonásban.

Utazás Szászországban.
Palkó boxhajnok.
A jótékony báró. Életkép 1 felv.

Folytatólagos bemenet.

Tábori és hadi felszerelésekhez
EVŐESZKOZOK   KESZAK   PALACKOK

FŐZOKÉSZÜLÉKEK, VIL-LANYOS LÁMPÁK, HÁTI ZSÁKOK ALVÓZSÁKOK TEVEZŐR - TAKARÓK

BŐRÖNDÖK BROWNING REVOLVEREK ÉS TÖLTÉNYEK
MENTZE ÁRUHÁZABAN,
PIAC-UTCA 38. SZÁM

— A Népiroda munkásközvetítési osztályánál augusztus hó 21-éig volt:

Munkás kínálat: Asztalos 48, festő 12, ács 18, molnár 4, bádógos 9, rézműves 1, cipész és csizmadia 37, papucsos 1, földmunkás 8, betonos 1, gazdasági munkavezető 15, gépész 43, gyári munkás 66, kazánfűtő 11, reszelővágó 1, kovács 16, Szerelő 3, kőműves 76, palafedő 1, lakatos 46, mezőgazdasági napszámos 150, mezőgazdasági cseléd 17, napszámosnők 110, sütő munkás 1, szakácsnő 2, szabó 36, varrónő 9, mindenestő 6, szijgyártó 1, kerékgyártó 8, nyomdász 8, rajzoló 4, üzleti alkalmazott 27, kályhás 1, fűszeres 2, borbély 3, kárpitos 2, mészáros 1, kefekötő 8. — Összesen 809.

Munkás kereslet: Borbély 4, kovács 5, mezőgazdasági kocsis 4, bádógos 2, asztalos 3, szerelő 1, kondás fiú 1, molnár 3, mindenestő 2, házmester 2, varrónő 2, szabó segéd 1, szoptatós dajka 1. — Összesen 31.

— Öngyilkos leány. Ma délelőtt jelentették a debreceni kir. ügyészségnek, hogy a Halápon felakasztotta magát Kecskés Aranka 15 éves leány. A leány a padlason követte el az öngyilkosságot egy ruhaszártó kötéllal. Tettének okát nem sikerült megállapítani, csupán gyanítják, hogy családi bajok miatt dobta el magát az életet. Minthogy kétségtelenül beigazolást nyert az öngyilkosság, az ügyészség boncolás mellőzésével kiadta Kecskés Aranka eltemetésére az engedélyt.

— Az izraelita polgári leányiskolában a rendes beiratkozások szeptember 1., 2., 3. és 4. napjain tartatnak délelőtt 9—12-ig (Deák Ferenc-u. 8.). Az iskola ünnepélyes megnyitása 6-án 9 órakor, a rendes tanítás 7-én kezdődik.

— Összeesett az utcán. Ma délután két órakor a Piac-utca 47. számú ház előtt hirtelen rosszul lett és összeesett Papp Ede 20 éves debreceni lakos. Kihívták a mentőket, a kik beszállították a kórházba. Itt megállapították, hogy Papp szívbeteg, ezért esett össze, aminek következtében fejét megsebesítette. Állapota nem súlyos.

— A Debreceni Kereskedelmi Tanintézet női kereskedelmi szaktanfolyamán a beiratások már most eszközölhetők délelőtt 11—12. óra között a felső kereskedelmi iskola igazgatósági irodájában. Az igazgatóság.

— „Az Isten a mi reménységünk“ című harctéren levő katonák részére készített kis imakönyv, mely a háboruban lévő és még ezután háboruba induló keresztény katonák részére minden alkalomra való és a zsebben könnyen elhelyezhető, kiadóhivatalunkban 20 fillérért kapható. Hozzávaló borítéknak 2 fillér darabja.

— A 14. számú telefonon megrendelhető bármely mennyiségű palack vagy hordós sörök az új kőbányai sörfőzdéből, Debreczen, Hatvan-utca 30.

URANIA

Debreczen legnagyobb, legelőkelőbb mozgója
EGYHÁZ-TÉR. — TELEFON 12-51.

Szombaton, Vasárnap — augusztus hó 22-én, 23-án

A miniszter ur.
Kiváló vígjáték 2 felvonásban.

VÖRÖS KLUB
Szenzációs társadalmi dráma négy felvonásban.

Országát egy nadragért.
Pompás vígjáték 2 felvonásban.

A kék vizeken.
Hogy került Bobi a rendőrségre.

Előadások kezdete ma szombaton este 6 órakor, folyamatos bemenettel, rendes helyárral. Vasárnap d. u. 3 órától 5-ig és 5-től 7-ig leszállított helyárral, 7 órától rendes helyárral, folytatolagos bemenettel.

Hétfőn, Kedden, Szerdán aug. 24-én, 25-én, 26-án
A HADI TITOK.
Szenzációs harcászati dráma 3 felvonásban.

— Mennyire hallatszik az ágyuszó? —

Igen érdekes kimutatást közölt a „Die Wiedette“ című katonai szaklap egyik legutóbbi számában arról, hogy kedvező körülmények között mily távolságra hallatszik az ágyúk dőreje. A napoleoni háborúk idején az asperni ütközetben résztvevő ágyúk bömbölése Lincig hatott, körülbelül 170 kilométernyi távolságra. Még messzebb hallatszott az ágyúdőrej a lipcei csata napján; háromszáz kilométernél is messzebbre. Az 1866. július hó 3-ikán vívott königrázi ütközet alkalmával az 500 ágyu hangját Aigenben, Felsőausztriában, 230 kilométernyi távolságból egész tisztán hallották. A legmesszebb hallatszott az eddigi hiteles feljegyzések alapján az 1847. november 23-án a Luzern közelében fekvő Gilikonnál vívott ütközet alkalmával az ágyuszó, amennyiben azt egy erdész a karinthiai Lienztől északnyugatra eső 7249 méter magas Sadnigkopf hegyen hallotta. Ez a távolság pedig 340 kilométer légvonalban. — Az 1848. április 7-ikén a Mantuától nyugatra fekvő Marcaria mellett vívott ütközetnél az ágyu hangja egész Vielach közeléig hallatszott, 310 kilométernyi távolsból.

— Halálozások. A debreceni állami anyakönyvi hivatalban ma a következő halálozásokat jelentették be: Weiner György izraelita 23 hónapos, Ferge Erzsébet református 6 hónapos, Arany Mária református 8 éves, Kecskés Aranka református 15 éves, Ducommun Julia református 69 éves, özv. Juhász Jánosné görög katolikus 72 éves, Szolnoki Ilona református 17 napos, Kecskés Juliánna református 6 hónapos, Kiss Juliánna református 57 éves, Rácz Erzsébet református 5 hónapos.

Ragyogó fehér a fehérenemű
— egy 1/2 órai főzés után —

persil
önműködő mosószerrel

Jótállás mellett ártalmatlan! Chlor nélküli! Kefelés nélkül! — — Dörögölés nélkül!

„PERSIL“ megkíméli a fehéreneműt, azt kazánban főzve fehér lesz, mintha a napsugarak a szabadban fehéritették volna. — — Gyár: **GOTTLIEB VOITH, WIEN, III/1.**

Mindenütt kapható!

STECKENPFERD - BAY-RUM
Bergmann & Co. gyártmánya, Tetschen a. Elbe.

A Bay-rumok eredetije megakadályozza a korpaképződést, időelőtti szürkülést és hajhullást, erősíti a fejidegeket és teljes puba haját eredményez; ezenfelül erősítő bedörzsölő szer a tagok bémulása ellen, (megeelőtett menetelesnél) ugyint rheumatikus szvedések ellen stb. — Naponta elismert levelek! — Vigyázzunk kizárólag „Steckenpferd“ záró márkára! 2 és 4 K palackokban kapható gyógyszerárak, drogériákban, illat- és fodrászüzletekben.

OLCSÓ KENYÉR
GEIGER JÓZSEFNÉL
KÉSES-UTCA 12. SZ.

A háborus idők dacára nálam igen olcsón kapható **komlós házikenyer** és pedig

barna, kilója	34 fillér
féltehér „	40 fillér
fehér „	44 fillér
Király „	48 fillér

Kapható a Simonffy-utcai sátorban is.
Naponta többször friss sütés.

10 szög 50 fillér, azontul minden szög 5 fillér, a legkisebb hirdetés 50 L

APRÓ HIRDETESEK

Üzlet

FRISS
föltöltési ásványvizek az összes Deutsch üzletekben kaphatók.

SZEGEDI PAPPIKA
különlegességek óriási raktára LINDENFELD J. JENO fűszer- és gyarmatáru nagykereskedésében pénzügyi palota. Telefon 79. sz.

KIADÓ gargonlakás.

Az Egyház-tér 8. sz. a házban két utcai szoba, kapu alatti külön bejárattal, butorozva vagy füresen november 1-éjére kiadó. Továbbá kiadó egy kütűbörpince is. Értekezhetni ugyanott **Gáll Vilmos** bir. végrehajtónál.

FELVESZEK EMBEREKET, SOK PÉNZT

kereshetnek.
Jelentkezzenek d. e. 10 órától **Piac-u. 49.,** második udvar, első emelet.

DONOGÁN ÉS SOMOSSY
DEBRECZEN, Kistemplombazár
HAJDU VÁRMEGYE SZÁLLÍTÓI.

Menyasszonyi kelengye
Vászon,
Kész fehéreneműek,
Női és férfidivatárak,
Nagy szőnyegraktár.

Üzemnagypótlás folytán nyomással:

1000 színes jómínőségű boríték K 3-60
1000 finom fehér boríték „ 6—
1000 félív üzleti levélpapír „ 7—
1000 színes levelező-lap „ 5-20

Egyéb nyomtatvány is elegáns, modern kivitelben, hasonló olcsó árak mellett

HOFFMANN és KRONOVITZ
KÖNYVNYOMDÁJÁBAN
DEBRECZEN, PIAC-UTCZA 49.